

Ārlietu komiteja

2018/2236(INI)

10.12.2018

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Eiropas Parlamenta ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos attiecībā uz sarunām par ES un Uzbekistānas jauno visaptverošo nolīgumu
(2018/2236(INI))

Ārlietu komiteja

Referents: *David McAllister*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS.....	3

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS

Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos attiecībā uz sarunām par ES un Uzbekistānas jauno visaptverošo nolīgumu (2018/2236(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantu (LESD),
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 16. jūlija Lēmumu (ES) 2018/..., ar ko Eiropas Komisiju un Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos pilnvaro Savienības vārdā sākt un risināt sarunas par visaptveroša nolīguma starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Uzbekistānas Republiku, no otras puses, noteikumiem, kas ir Savienības kompetencē (10336/18),
- ņemot vērā Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 2018. gada 16. jūlija Lēmumu, ar ko Eiropas Komisiju pilnvaro dalībvalstu vārdā sākt un risināt sarunas par visaptverošā nolīguma starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Uzbekistānas Republiku, no otras puses, noteikumiem, kas ir dalībvalstu kompetencē (10337/18);
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 16. jūlija sarunu direktīvas (10601/18 *EU Restricted*), kas Parlamentam nosūtītas 2018. gada 6. augustā,
- ņemot vērā ES un Uzbekistānas Republikas Partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN), kas stājās spēkā 1999. gadā,
- ņemot vērā ES un Uzbekistānas 2011. gada janvārī parakstīto saprašanās memorandu par enerģētiku,
- ņemot vērā 2016. gada 14. decembra normatīvo rezolūciju, lai noslēgtu protokolu Partnerības un sadarbības nolīgumam, ar ko izveido partnerību starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Uzbekistānas Republiku, no otras puses, ar kuru groza nolīgumu, lai paplašinātu nolīguma noteikumus, attiecinot tos uz tekstilizstrādājumu divpusēju tirdzniecību, ņemot vērā to, ka beidzas termiņš divpusējam nolīgumam par tekstilizstrādājumiem ¹,
- ņemot vērā 2016. gada 14. decembra nenormatīvo rezolūciju par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu protokolu Partnerības un sadarbības nolīgumam, ar ko izveido partnerību starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Uzbekistānas Republiku, no otras puses, ar kuru groza nolīgumu, lai paplašinātu nolīguma noteikumus, attiecinot tos uz tekstilizstrādājumu divpusēju tirdzniecību, ņemot vērā to, ka beidzas termiņš divpusējam nolīgumam par tekstilizstrādājumiem ²,

¹ OV C 238, 6.7.2018., 394. lpp.

² OV C 238, 6.7.2018., 51. lpp.

- ņemot vērā 2014. gada 23. oktobra rezolūciju par cilvēktiesībām Uzbekistānā¹,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2011. gada 15. decembra rezolūciju par ES panākto progresu Vidusāzijas stratēģijas īstenošanā² un Eiropas Parlamenta 2016. gada 13. aprīļa rezolūciju par ES un Vidusāzijas stratēģijas īstenošanu un pārskatīšanu³,
 - ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2018. gada 19. septembra kopīgo paziņojumu „Eiropas un Āzijas savienojamība — ES stratēģijas pamatelementi“ (JOIN(2018)0031),
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas un tās Cilvēktiesību apakškomitejas 2018. gada septembra un 2017. gada maija vizītes Uzbekistānā, kā arī tā delegācijas regulārās vizītes ES un Kazahstānas, ES un Kirgizstānas, ES un Uzbekistānas, ES un Tadžikistānas parlamentārās sadarbības komitejās, kā arī delegācijā attiecībām ar Turkmenistānu un Mongoliju,
 - ņemot vērā 2017. gada 10. novembra Samarkandā notikušās ES un Vidusāzijas valstu ārlietu ministru 13. sanāksmes rezultātus, kurās tika pievērsta uzmanība divpusējai darba kārtībai (ekonomika, savienojamība, drošība un tiesiskums) un reģionālajiem jautājumiem,
 - ņemot vērā kopīgo komunikē, ko 2018. gada 23. novembrī Briselē pieņēma ES un Vidusāzijas ārlietu ministru 14. sanāksmē, ar nosaukumu „ES un Vidusāzijas partnerība — kopīgs darbs, lai izveidotu integrējošu izaugsmi, ilgtspējīgu savienojamību un spēcīgākas partnerības”⁴,
 - ņemot vērā pastāvīgo ES attīstības palīdzību Uzbekistānai 168 miljonu euro apmērā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, Eiropas Investīciju bankas (EIB) un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) finansiālo atbalstu un citus ES pasākumus, lai valstī atbalstītu mieru un drošību un kodolatkritumu samazināšanu,
 - ņemot vērā deklarāciju „Miera process, sadarbība drošības jomā un reģionālā savienojamība”, kas tika pieņemta 2018. gada 26. un 27. martā Taškentā notikušajā konferencē, kuru rīkoja Uzbekistāna un kuru tā vadīja kopā ar Afganistānu,
 - ņemot vērā stratēģiju rīcībai piecās prioritārajās jomās Uzbekistānas attīstībai (attīstības stratēģija) laikposmam no 2017. līdz 2021. gadam,
 - ņemot vērā Reglamenta 113. pantu,
 - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0000/2018),
- A. tā kā 2018. gada 23. novembrī ES un Uzbekistāna sāka sarunas par visaptverošu padziļinātas partnerības un sadarbības nolīgumu (*EPCA*), lai aizstātu pašreizējo ES un Uzbekistānas PSN ar mērķi uzlabot un padziļināt sadarbību savstarpējo interešu jomās,

¹ OV C 274, 27.7.2016., 25. lpp.

² OV C 168 E, 14.6.2013., 91. lpp.

³ OV C 58, 15.2.2018., 119. lpp.

⁴ https://ceas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/54354/joint-communique-european-union---central-asia-foreign-ministers-meeting-brussels-23-november_en

pamatojoties uz kopīgām demokrātijas, tiesiskuma un labas pārvaldības vērtībām, nolūkā veicināt starptautisko drošību un efektīvi risinātu tādas globālas problēmas kā terorisms, klimata pārmaiņas un organizētā noziedzība;

B. tā kā *EPCA* būs vajadzīga Parlamenta piekrišana, lai tas stātos spēkā,

1. sniedz Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos šādus ieteikumus:

ES un Uzbekistānas attiecības

- a) atzinīgi vērtēt Uzbekistānas veiktos pasākumus virzībā uz atvērtāku sabiedrību un patiesu iesaistīšanos politiskajā dialogā starp ES un Uzbekistānu, kā rezultātā notika sarunas par visaptverošu *EPCA*;
- b) sniegt būtisku atbalstu ilgtspējīgām reformām, pamatojoties uz pašreizējiem un turpmākajiem nolīgumiem, panākot taustāmus rezultātus un risinot politiskos, sociālos un ekonomiskos jautājumus, jo īpaši, lai uzlabotu pārvaldību, ļautu attīstīties patiesi daudzveidīgai un neatkarīgai pilsoniskajai sabiedrībai, stiprinātu cilvēktiesību ievērošanu un likvidētu šķēršļus uzņēmējdarbībai;
- c) atzīt notiekošās reformas, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, tiesu sistēmu un drošības pakalpojumus, darba apstākļus un administratīvo pārskatatbildību un efektivitāti; uzsvērt, ka Uzbekistānas visaptverošais reformas plāns, attīstības stratēģija 2017. — 2021. gadam ir jāatbalsta ar pasākumiem ārējās tirdzniecības veicināšanai un uzņēmējdarbības vides uzlabošanai;
- d) veicināt iecietīgas un demokrātiskas sabiedrības veidošanos, kuru vada uzticama valdība, atbalstot pakāpenisku liberalizāciju un sociālekonomisko progresu iedzīvotāju labā;
- e) atzinīgi vērtēt politiskās atbrīvošanu un mudināt iestādes atrisināt lietas, kuras uzsāktas pret ieslodzītajiem pārliecības dēļ;
- f) atzinīgi vērtēt progresu, kas panākts attiecībā uz bērnu darba izskaušanu un piespiedu darba pakāpenisku izbeigšanu, kā arī ANO īpašo referentu nesenos Uzbekistānas apmeklējumus un valsts atkārtotu atvēršanu starptautiskajām nevalstiskajām organizācijām šajā jomā;
- g) mudināt iestādes izmantot salīdzinoši augsto izglītības līmeni jauniešu vidū, lai samazinātu bezdarbu valstī un stiprinātu mazos un vidējos uzņēmumus;
- h) turpināt ik gadu rīkot dialogus par cilvēktiesībām, vienlaikus visās sanāksmēs integrējot cilvēktiesību jautājumus; veicināt starptautisko cilvēktiesību instrumentu ievērošanu;
- i) aicināt iestādes uzlabot vietējo veselības aprūpes sistēmu, jo situācija valstī ir ievērojami pasliktinājusies kopš neatkarības iegūšanas;
- j) atzīt Uzbekistānas jauno ārpolitiku, kas ir uzlabojusi sadarbību ar kaimiņvalstīm un starptautiskajiem partneriem, jo īpaši attiecībā uz stabilitātes un drošības veicināšanu reģionā, robežu un ūdens resursu apsaimniekošanu, robežu demarkāciju un enerģētiku;

atbalstīt Uzbekistānas pozitīvo iesaistīšanos miera procesā Afganistānā;

- k) ņemt vērā Uzbekistānas svarīgo lomu gaidāmajā ES un Vidusāzijas stratēģijas pārskatīšanā, piemērojot diferenciācijas principu;
- l) atzīt Uzbekistānas leģitīmās drošības bažas un pastiprināt sadarbību, lai atbalstītu krīžu pārvarēšanu, konfliktu novēršanu, integrētu robežu pārvaldību un centienus apkarot vardarbīgu radikalizāciju, terorismu, organizēto noziedzību un narkotiku nelikumīgu tirdzniecību, vienlaikus ievērojot tiesiskumu, tostarp cilvēktiesības;
- m) uzlabot efektīvu sadarbību cīņā pret korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas;
- n) piesaistīt palīdzības sniegšanu Uzbekistānai no ES ārējās finansēšanas instrumentiem un no EIB un ERAB aizdevumiem, lai turpinātu reformu virzību;
- o) atbalstīt to galveno starptautisko konvenciju īstenošanu, kas ir vajadzīgas attiecībā uz VPS + statusu;
- p) atbalstīt Uzbekistānas centienus iesaistīties pievienošanās procesā Pasaules Tirdzniecības organizācijai (PTO), lai labāk integrētu valsti pasaules ekonomikā un uzlabotu tās uzņēmējdarbības vidi, tādējādi piesaistot vairāk ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI);
- q) ņemt vērā šo attiecību attīstību saistībā ar Ķīnas stratēģijas “Viena josla, viens ceļš” (*OBOR*) īstenošanu;

Jauns visaptverošs nolīgums

- r) izmantot sarunas un gaidāmo *EPCA* ratifikāciju un īstenošanu, lai atbalstītu ilgtspējīgu Uzbekistānas pāreju uz atbildīgāku un demokrātisku režīmu;
- s) risināt sarunas par modernu, visaptverošu un vērienīgu nolīgumu starp ES un Uzbekistānu, kas aizstās 1999. gada PSN, uzlabojot politiskās sadarbības, tirdzniecības un ieguldījumu attiecības, sadarbību ilgtspējīgas attīstības, savienojamības, cilvēktiesību un pārvaldības jomā un veicinot Uzbekistānas ilgtspējīgu pāreju;
- t) atjaunot apņemšanos veicināt demokrātijas standartus, labas pārvaldības un tiesiskuma principus un ievērot cilvēktiesības;
- u) atbalstīt Uzbekistānas atjaunotās pūles virzībā uz daudzpusēju un starptautisku sadarbību tādu globālu un reģionālu problēmu risināšanā kā cita starpā starptautiskā drošība un cīņa pret vardarbīgu ekstrēmismu, organizēto noziedzību, klimata pārmaiņas un migrācija;
- v) uzlabot noteikumus, kas saistīti ar tirdzniecības un ekonomiskajām attiecībām, veicinot tirgus ekonomikas principus, tostarp juridisko noteiktību, un neatkarīgas un pārredzamas iestādes, lai garantētu ilgtspējīgus ĀTI un veicinātu ekonomikas dažādošanu;
- w) pastiprināt parlamentu sadarbības aspektus pilnvarotā parlamentārās sadarbības

komitejā tādās jomās kā demokrātija, tiesiskums un cilvēktiesības, tostarp Sadarbības padomes un parlamentārās sadarbības komitejas pārstāvju tieša pārskatbildība;

- x) nodrošināt visu attiecīgo ieinteresēto personu, tostarp pilsoniskās sabiedrības, iesaisti gan sarunu, gan arī nolīguma īstenošanas posmā;
 - y) iekļaut noteikumus par iespējamu sadarbības apturēšanu gadījumā, ja kāda no pusēm nepilda nolīguma būtiskus elementus, tostarp apspriedes ar Parlamentu šādos gadījumos;
 - z) nodrošināt, ka Parlaments ir cieši iesaistīts visu *EPCA* daļu īstenošanas uzraudzībā pēc tā stāšanās spēkā, šajā sakarībā rīko apspriedes, nodrošinot, ka Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) pienācīgi informē Parlamentu un pilsonisko sabiedrību par *EPCA* īstenošanu un pienācīgi reaģē uz to;
 - aa) nodrošināt visu sarunu norāžu nosūtīšanu Eiropas Parlamentam saskaņā ar konfidencialitātes noteikumiem, lai Parlaments varētu pienācīgi pārbaudīt sarunu procesu, izpildīt iestāžu pienākumus, kas izriet no LESD 218. panta 10. punkta, un periodiski informēt Parlamentu;
 - ab) piemērot *EPCA* provizoriski tikai pēc tam, kad Parlaments ir devis savu piekrišanu;
 - ac) īstenot sabiedrības informēšanas kampaņu, kurā uzsvērti gaidāmie pozitīvie sadarbības rezultāti ES un Uzbekistānas iedzīvotāju labā;
2. uzdod priekšsēdētājam šo ieteikumu nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un Uzbekistānas Republikas prezidentam, valdībai un parlamentam.